

Verlavingsdeskundige Bram Bakker luidt noodklok over geld: 'Dit wordt een nieuwe volksziekte'

BERNICE BREURE
29 jun. 2024 in CULTUUR

De bekende verslavingsdeskundige Bram Bakker (60) maakt zich grote zorgen over een nieuw verdovend middel: geldverslaving. Het is niets minder dan een volksziekte, stelt hij in zijn boek *Verslaafd aan geld*. De oud-psychiater over het 'paracetamol-effect' van euro's en de schade die dat aanricht.

© FRED LIBOCHANT

Gepubliceerd in de Telegraaf: <https://www.telegraaf.nl/entertainment/717899700/verslavingsdeskundige-bram-bakker-luidt-noodklok-over-geld-dit-wordt-een-nieuwe-volksziekte>

Bram Bakker is net terug van Ibiza, waar hij retreats verzorgt. Daar gunde hij zich een massage en constateerde bij het afrekenen weer eens dat zo'n behandeling op het gehypte vakantie-eiland tien keer zo duur is als in Aziatische landen. „En echt niet beter.” Dus, ja natúúrlijk is ook Bakker meer bezig met cijfers dan hem soms lief is. En toch: „Ik hou zelf echt niet van geld. Dat kan ik uit de grond van mijn hart zeggen.”

Maar veel te veel mensen tegenwoordig wel, stelt hij in zijn boek *Verslaafd aan geld* - de meest gemiste diagnose. Denk aan erfenisleed: geld is vaak een bron van ellende binnen families en vriendschappen. De aanleiding voor Bakkers pamflet was ook een conflict met een vriend, tevens een zakelijk partner.

„Ik ben een beetje beland in die spirituele wereld, met van die goeroe-achtige types”, zegt de man die in de media bekendstond als 'de dwarse psychiater' en zich later op mental coaching stortte. „Daar zitten er een paar tussen die ongelooflijk geldbelust zijn, die een businessmodel maken van het prediken van egoelosheid. Net als bij de loodgieter waarbij de kraan lekt, heeft de goeroe die zegt dat geld niet belangrijk is daar zelf vaak een enorm issue mee. Maar door de zakelijke band te breken en te besluiten 'we gaan het niet meer over geld hebben' is het gelukt de vriendschap te redden. Het deed me wel beseffen hoezeer we met z'n allen verslaafd zijn geraakt aan het paracetamol-effect dat euro's kunnen hebben.”

Geld verdooft

Dus klom hij in de pen. „Ik wind me op over de suggestie dat geld je gelukkig maakt. 'Koop nu dit huis, want dat is over tien jaar veel meer waard. Stop nu je geld in dit investeringsfonds, dan zul je rijker worden.' Ja misschien, maar wat heb je daaraan als je ernstig ziek wordt? Ik heb zoveel mensen gesproken die zeiden: 'Ik zou op dit moment al mijn geld willen inleveren voor een betere band met mijn kinderen.' Hun carrière ging altijd voor, ze waren emotioneel minder beschikbaar.”

Geld verdooft, is zijn punt. Net als drank en drugs. „Winnaars van de loterij merken dat zo'n hoofdprijs maar tijdelijk effect heeft. De emotionele problemen en uitdagingen waar we in het leven voor staan, verdwijnen er uiteindelijk niet mee. Als je een emotionele betekenis geeft aan geld, beweeg je per definitie bij jezelf vandaan. De grootste geluuksmomenten koop je niet, die vallen je toe.”

Hij kan een deel van de reacties op zijn betoog al voorspellen. „Mensen zullen zeggen: 'Jij hebt makkelijk lullen, want jij hebt gewoon geld.' Maar de

koppeling van banksaldo aan geluk klopt niet. Er zijn mensen met heel weinig geld die opmerkelijk gelukkiger zijn dan zeer rijke mensen.”

Het najagen van een groter fortuin vergelijkt Bakker met eten. „Veel mensen proppen na het passeren van het verzadigingspunt toch nog meer naar binnen. Ook met geld zou je even de tijd moeten nemen om het op je in te laten werken. En dan bedenken: wat heb ik nodig?” Hij lacht om zijn eigen woorden: „Dit klinkt heel soft, ik weet het.”

Er zijn geen zelfhulpgroepen of effectief bewezen behandelingen van geldverslaving. Bakker pleit ervoor om op scholen of in gezinnen het belang van geld te relativiseren. „Neem mijn eigen kinderen, het zijn echt schatten. Maar het is echt niet normaal hoe vaak ze even hun hand komen ophouden. Ik heb het ze ook gezegd: 'Ben ik een weekje weg, hoor ik eigenlijk alleen maar van je omdat je in materiële zin iets van me nodig hebt. Vraag in plaats daarvan eens hoe het met me gaat of deel iets wat er in jouw leven gebeurt.' Ze doen dat allemaal niet: alle ouders die ik spreek zeggen hetzelfde.”

Nog een groep die gevoelig is voor een geldverslaving: oud-topsporters. „Ze zijn verdwaald in een rol. Vaak zijn het niet erg doorgeleerde types, die al heel jong op een voetstuk zijn geplaatst. Ze zijn gewend aan alle aandacht en bewondering en vullen de leegtes daarna met geld smijten. Vaak zit daaronder de hele basale en volstrekt begrijpelijke behoefte om gezien te worden. De mens is nu eenmaal een pijnvermijdend en genotszoekend dier.”

Elon Musk

Bakker stelt graag de vraag: zou je Elon Musk willen zijn? „Bijna niemand zegt ja. Hij is altijd maar bezig met meer, meer, meer. En iedereen voelt dat dat iets heel armoedigs in zich heeft. In zijn biografie hebben we kunnen lezen dat hij eigenlijk een mishandeld, zielig jongetje is dat zijn verleden heeft proberen te ontvluchten. Maar de verbinding met wat hem daartoe heeft aangezet is allang weg. Durf eens naar jezelf te kijken met de vraag: in hoeverre lijk ik op deze man?”

Zullen we echt over twintig jaar erkennen dat Bram Bakker de eerste was die zag dat er naast drugs-, gok- en seks- ook een geldverslaving bestaat en gaan verslaafden met deze problematiek aankloppen bij de Jellinek-kliniek? „Ik hoop van wel. Het is tijd dat we gaan nadenken over therapievormen waarin mensen zich hun 'geldbelustheid' gewaar worden.”

Hij rekent zichzelf niet tot de geldverslaafden, maar wel als 'gedragsverslaafde'. „Mij ging het vroeger meer om status en aandacht. Ik ging niet voor een dure auto, maar wilde wel graag zo onmisbaar zijn voor

andere mensen dat mijn eigen kringetje daaronder te lijden had. Mijn zoon was drugsverslaafd, maar qua mateloosheid waren we wel elkaars gelijken.”

Factuur

In Verslaafd aan geld vertelt Bakker open hoe ooit zijn gebrek aan eigenwaarde verstrikt raakte met geld. Er waren volgens hem talloze beroemdheden die hem prima hadden kunnen én willen betalen, maar die hij geen nota heeft gestuurd. Zoals een legendarische ex-profvoetballer die zijn hulp vroeg, politici en soapsterren. Hij vond het zo bijzonder dat ze bij hem aanklopten dat hij de factuur vaak niet in rekening bracht. Dat had anders gemoeten, vindt hij nu.

„Ik kan maar één naam noemen, die van René van der Gijp. Hij is een van de grappigste mensen die ik ken en het contact heeft mij ook veel gebracht. Maar toch had ik hem achteraf wél een rekening moeten sturen.” En zo worstelt ook iemand die beweert niets met geld te hebben met de materie, aldus Bakker. „Geld is giftig en ik ben bang dat niemand volledig immuun is voor zijn toxische eigenschappen.”